[2019] 12 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 873 ਏ

ਆਰ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ

ਆਰ. ਸ਼ਮੇਥਾ

(2013 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4696)

ਅਕਤੂਬਰ 04,2019

[ਸੰਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਐੱਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1955:

ਐਸ. 13(1) – ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ-ਐਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ। 13(1)(ਆਈ. ਏ.) ਅਤੇ (ਆਈ. ਬੀ.)-ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅਧਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵੀਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ

ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਪਤਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਾ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇ। [ਪੈਰਾ 6] [879-ਸੀ-ਐਫ਼]

2. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਰਦਾ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ 22 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕ੍ਤਿਪੂਰ੍ਤਿ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7] [879-ਐਫ਼-ਐਚ; 880-ਏ]

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਤਲਾਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-

ਪਤੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ <ID1,00,000/- (ਵੀਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਮੰਗ ਡਰਾਫਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 8] [880-ਬੀ-ਸੀ]

ਨਵੀਨ ਕੋਹਲੀ ਬਨਾਮ ਨੀਲੂ ਕੋਹਲੀ (2006) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 558: [2006] 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 53; ਸਮਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਜਯਾ ਘੋਸ਼ (2007) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 511: [2007] 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 428; ਸੁਖੇਂਦੂ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰੀਤਾ ਮੁਖਰਜੀ (2017) 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 632-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਬਨਾਮ ਅਰੁੰਦਤੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ (2005) ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਕਾਜਲ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼ (2007) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 220: [2006] 9 ਪੂਰਕ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 156; ਕੇ. ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਡੀ. ਏ.

(2009) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 379: [2009] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 891; ਹਿਤੇਸ਼ ਭਟਨਾਗਰ ਬਨਾਮ ਦੀਪਾ ਭਟਨਾਗਰ (2011) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 234: [2001] 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 118; ਦਰਸ਼ਨ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਰਾਧਿਕਾ ਗੁਪਤਾ (2013) 9 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 1: [2013] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 937; ਮਨੀਸ਼ ਗੋਯਲ ਬਨਾਮ ਰੋਹਿਨੀ ਗੋਯਲ (2010) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 393: [2010] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 414-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2005] 2 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 833	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 3.1
[2006] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 53	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਪੈਰਾ 3.1
[2006] 9 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 156	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 3.1
[2007] 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 428	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਪੈਰਾ 3.1
[2013] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 126	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 3.1
(2017) 9 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 632	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਪੈਰਾ 3.1
[2001] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 20	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 4.2
[2009] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 891	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 4.2
[2001] 6 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 118	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 4.2
[2013] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 937	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 4.2

[2010] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 414 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 4.2

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2013 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4696.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੂਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 06.02.2012 ਤੋਂ। 2003 ਦੇ ਸੀ. ਐੱਮ. ਏ. ਨੰਬਰ 4142 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼। ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡ., ਏ. ਕਾਰਤਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰੁਤਾ ਗੋਪਾਲਨ, ਅੰਕਿਤ ਜਗਲਾਨ, ਐਡ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।
ਜੈਅੰਤ ਕੁਮਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੂ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐੱਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. 2003 ਦੇ ਸੀ. ਐੱਮ. ਏ. ਨੰਬਰ 4142 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 06.02.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਵਿਆਹ 09.05.1993 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿ ਕਥਿਤ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚੋਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 29.08.1995 ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮਰਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮਤਭੇਦ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1997 ਤੱਕ, ਕਈ

ਵਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਰਹੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਸਾਲ 1999 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 1999 ਦਾ ਓ. ਪੀ. ਨੰਬਰ 157 ਵਜੋਂ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਆਈ. ਏ.) ਅਤੇ (ਆਈ. ਬੀ.) ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2.1 ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 1999 ਦੇ ਓ. ਪੀ. ਨੰਬਰ 157 ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਡਿਕ੍ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਬਾਰੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਬਦਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੋਵੇਂ ਪਿਛਲੇ 22 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦਾ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣਾ ਹੈ,

ਇਹ ਏ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ।

3.1 ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ' ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ, ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਬਨਾਮ ਅਰੁੰਦਤੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ (2005) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 353; ਨਵੀਨ ਕੋਹਲੀ ਬਨਾਮ ਨੀਲੂ ਕੋਹਲੀ (2006) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 558; ਸੰਘਮਿਤਰਾ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਕਾਜਲ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼ (2007) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 220; ਸਮਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਜਯਾ ਘੋਸ਼ (2007) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 511; ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਡੀ. ਏ. ਦੀਪਾ (2013) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 226; ਅਤੇ ਸੁਖੇਂਦੂ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰੀਤਾ ਮੁਖਰਜੀ (2017) 9 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 632।

3.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵੀ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

4. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਕੁਮਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4.1 ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਲਈ

ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4.2 ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ। (2001 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 250; ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮੰਜੂ ਸ਼ਰਮਾ (2009) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 379; ਹਿਤੇਸ਼ ਭਟਨਾਗਰ ਬਨਾਮ ਦੀਪਾ ਭਟਨਾਗਰ (2011) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 234; ਦਰਸ਼ਨ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਰਾਧਿਕਾ ਗੁਪਤਾ (2013) 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1; ਅਤੇ ਮਨੀਸ਼ ਗੋਯਲ ਬਨਾਮ ਰੋਹਿਨੀ ਗੋਯਲ (2010) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 393 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ.

5. ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

5.1 ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 22 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਮੁੜ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਿਤੇਸ਼ ਭਟਨਾਗਰ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ।

5.2 ਨਵੀਨ ਕੋਹਲੀ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈਃ

“74.....ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣਾ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਨਿਰੰਤਰ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬੰਧਨ ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਗਲਪ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ। ਇਸ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨਮਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

85. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

86. ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ

ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬੰਧਨ ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਸਿਰਫ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਤ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। " [ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

ਸਮਰ ਘੋਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਉੱਪਰ).

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਸੁਖੇਂਦੂ ਦਾਸ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

6. ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਮੁੜ੍ਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਤਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਦੁੱਖ ਨਾ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਾ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇ।

7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ 22 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕ੍ਤਿਪੂਰ੍ਤਿ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। 142 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ।

8. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਤਲਾਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ <ID1,00,000/- (ਵੀਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਅੱਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਗ ਡਰਾਫਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ।

9. ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate